

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj) a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **V. G.**, zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, sídlem U Klavírky 1351/8, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. března 2017, č. j. OAM-805-ZA-ZA11-ZA16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. listopadu 2018, č. j. 29 Az 41/2017 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **6 800 Kč**, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 15. září 2016 požádal žalobce o mezinárodní ochranu. Při pohovoru uvedl, že Ukrajinu poprvé opustil v roce 2000, na konci roku 2001 se tam na nějakou dobu vrátil. Od roku 2002 již na Ukrajině nebyl. Již v roce 2000 neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu. V roce 1999 žalobce vydírali, chtěli po něm peníze z podnikání, na začátku 2 000 dolarů a potom 500 dolarů každý měsíc. Muže, kteří jej vydírali, žalobce vůbec nezná. Byli tři, vypadali jako sportovci, určitě to byli mafiáni. Jednou se s nimi setkal a skončil v nemocnici s prasklou slezinou – dostal „*nakládačku*“, protože nechtěl platit. Na policii se neobrátil, byla zkorumpovaná. Další problémy žalobce s vyděrači neměl, protože odcestoval. V roce 2001 byl u známých v Kyjevě, domů do Ivanofrankovské oblasti nejel. O tom, že jeho potíže přetrvávají, ví od známých, kteří mu řekli, že se po něm před pár lety ptali nějakí lidé. Žalobce měl do roku 2006 vízum, potom ale ztratil pas. O nový nežádal, aby se vyděrači nedozvěděli, že je v České republice, mají kontakty všude. Žalobce ví, že od roku 2006 pobýval v České republice nelegálně, měl v plánu požádat o azyl, ale neodvážil se. Nyní si chce uspořádat život a napravit své chyby. Neví, co přesně by mu po příjezdu na Ukrajinu hrozilo, ale nechce to zkoušet. Vyděrači by jej pravděpodobně našli kdekoli na Ukrajině. O místě jeho současného pobytu ví pouze matka.

Ukrajinským úřadům žalobce nevěří, konkrétní problémy s nimi neměl. Konflikt na východě Ukrajiny místo posledního pobytu žalobce nijak neovlivňuje.

[2] Rozhodnutím označeným v záhlaví žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu, neboť jeho obavy z vyděračů a snahu o legalizaci pobytu na území České republiky nepovažoval za důvod pro udělení azylu či doplňkové ochrany podle § 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem. Obavy žalobce z vážné újmy související s jeho napadením v roce 1999 označil krajský soud za nadnesené a nepodložené, stejně jako nedůvěru žalobce vůči ukrajinským státním orgánům, přičemž zprávy o korupci, na které žalobce odkazoval, nemají s jeho případem žádnou souvislost. Na závěr krajský soud podotkl, že žalobce ani nezastíral, že jeho skutečným motivem je snaha o legalizaci pobytu v České republice, k čemuž však mezinárodní ochrana neslouží.

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včas kasační stížnost. Prostřednictvím ustanoveného zástupce stěžovatel namítl, že krajský soud se nedostatečně vypořádal s možností jeho pronásledování ze strany soukromých osob pro neplacení tzv. výpalného, kvůli němuž stěžovatel utrpěl i zranění. S odkazem na Příručku k postupům pro určování právního postavení uprchlíků vydanou UNHCR stěžovatel dovozoval, že je možné jej považovat za pronásledovaného pro příslušnost k sociální skupině podnikatelů, která je jasně vymezená a rozpoznatelná. Stěžovatel coby podnikatel realizoval své základní právo a vyděrači mu v tom bránili, přičemž stát stěžovatele dostatečně efektivně nechránil. Problémy řady menších podnikatelů s osobami vymáhajícími výpalné je skutečností, která je veřejně známá. Přetrvávající korupci na Ukrajině dokládá řada zpráv a stěžovatel by se u tamních orgánů veřejné moci ochrany nedomohl, nebyl tedy povinen se na ně obracet. Stěžovatel je též přesvědčen, že mu v případě návratu na Ukrajinu hrozí vážná újma. Krajský soud měl navíc věnovat větší pozornost událostem, které se odehrály před stěžovatelovým odjezdem ze země původu.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se řádně zabýval všemi tvrzeními stěžovatele a trvá na správnosti svého rozhodnutí. Pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině stěžovatel ve správním řízení ani v žalobě nezmiňoval.

[6] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Ačkoli usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud stručné odůvodnění připojuje.

[7] K námitce ohledně pojetí podnikatelů jako sociální skupiny ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu lze odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. července 2014, č. j. 9 Azs 117/2014 - 93: „[...] aby bylo možno určitou skupinu osob vnímat jako sociální skupinu v azylové relevantním smyslu, je třeba, aby motivujícím důvodem pronásledování byla právě příslušnost k této skupině. Nejvyšší správní soud zde nechce zpochybňovat, že určité vrstvy podnikatelů v Ruské federaci jsou vystaveny nátlaku ze strany organizovaného zločinu, včetně fyzického násilí. Jedinou motivací takového chování je však materiální obohacení těchto zločineckých struktur. Podnikatelé zde tedy nejsou pronásledováni pro svou příslušnost k uvedenému stavu, nýbrž proto, že potenciálně mohou disponovat hmotnými statky, o které je

pokračování

tyto struktury hodlají připravit. V daném případě proto nelze hovořit o sociální skupině podnikatelů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť nejsou pronásledováni z důvodu příslušnosti k tomuto stavu.“ Citovaný závěr lze zajisté vztáhnout i na situaci ukrajinských podnikatelů. Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že stěžovatel v žalobě své problémy s vyděrači vztahoval prakticky pouze k doplňkové ochraně. Ačkoli je pravda, že po žadateli nelze požadovat právní kvalifikaci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. ledna 2017, č. j. 4 Azs 197/2016 - 94, na který stěžovatel odkazoval v kasační stížnosti), není vadou napadeného rozsudku, že se krajský soud možným pronásledováním stěžovatele pro příslušnost k sociální skupině podnikatelů nezabýval, na konkrétně formulovanou námitku (hrozící vážná újma v souvislosti s vydíráním stěžovatele) odpověděl pouze v jejích mezích a nedomýšlel za stěžovatele další žalobní body – zvláště v situaci, kdy žalobu formulovala Organizace pro pomoc uprchlíkům, která stěžovatele v řízení před krajským soudem zastupovala.

[8] Zbývá jen odkázat na četnou judikaturu Nejvyššího správního soudu dle níž ukrajinský právní řád zajišťuje ochranu občanů před kriminálním jednáním jednotlivců (usnesení ze dne 27. května 2015, č. j. 2 Azs 52/2015 - 52, dle něhož na Ukrajině dochází k pronásledování osob ve formě vydírání nebo výhrůzek, nejedná se však o situaci, která by nebyla s pomocí státních orgánů řešitelná; viz též usnesení ze dne 27. října 2015, č. j. 2 Azs 210/2015 - 25, ze dne 19. května 2016, č. j. 5 Azs 220/2015 - 35, ze dne 15. ledna 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 19. ledna 2017, č. j. 10 Azs 238/2016 - 33, a ze dne 7. srpna 2013, č. j. 1 Azs 9/2013 - 36, či rozsudek ze dne 9. května 2018, č. j. 4 Azs 89/2018 - 27). Stěžovatel této možnosti nevyužil a neuvedl konkrétní důvod, proč by zrovna v jeho případě nebyla ochrana v zemi původu účinná.

[9] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky. Nejvyšší správní soud rovněž nedospěl k závěru, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Stěžovatele je třeba upozornit na to, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48) a prostřednictvím žádostí o mezinárodní ochranu nelze obcházet povinnosti vyplývající pro cizince z citovaného zákona, popřípadě z jiných právních předpisů.

[10] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[11] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27. prosince 2018, č. j. 6 Azs 370/2018 - 16, ustanoven zástupcem advokát. Odměnu za zastupování v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s., věta první za středníkem). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě právního zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „advokátní tarif“) a v sepisu a podání doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], za něž mu za každý náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 6 800 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce stěžovatele není plátcem daně z přidané hodnoty, jedná se o konečnou výši jeho odměny. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2019

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu